

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

28 ianuarie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componența:

președinte – Constantin Gurschi,

judecători – Ion Arhiliuc, Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Andrei Harghel,

a judecat în ședință publică recursurile ordinare declarate de procurorul procuraturii de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vitalie Călugăreanu și de avocatul Victor Palancica în numele inculpatului Lazu Vladimir, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2013, în cauza penală privindu-l pe

Lazu Vladimir Boris, născut la 16.10.1985, originar și domiciliat în mun. Chișinău, str. Gheorghe Madan, 46/5, ap. 32.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 26.02.2013 – 09.04.2013;

Instanța de apel: 16.05.2013 – 11.06.2013;

Instanța de recurs: 08.10.2013 – 28.01.2014.

Procedura de citare a fost legal executată.

S-au prezentat:

Procurorul Dumitru Graur, care a susținut recursul în sensul declarat și a solicitat casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11.06.2013, cu menținerea sentinței judecătorești Ciocana, mun. Chișinău din 09.04.2013, fără modificări, deoarece apelul avocatului a fost greșit admis.

Avocatul Victor Palancica, acționînd în numele inculpatului, Lazu Vladimir, a solicitat casarea integrală a deciziei Curții de Apel Chișinău din 11.06.2013, cu adoptarea unei noi hotărîri prin care să fie dispusă încetarea urmăririi penale în privința lui Lazu Vladimir, din motivul împăcării părților.

Inculpatul Lazu Vladimir a susținut recursul declarat de avocatul Victor Palancica, în numele său.

Partea vătămată, Mîrzac Zinaida, a menționat că prejudiciul i-a fost restituit și pretenții față de inculpat nu are.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 09 aprilie 2013, Lazu Vl. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. d) CP, la 3 (trei) ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Mîrzac Z., a fost admisă integral, cu dispunerea încasării de la Lazu Vl. în beneficiu lui Mîrzac Z., suma de 1050 lei cu titlu de despăgubire materială.

Măsura de reprimare - obligația de a nu părăsi localitatea, stabilită inculpatului, s-a modificat în arest.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut, că inculpatul Lazu Vl., la 15 decembrie 2012, aproximativ pe la ora 18.25, având intenție directă de sustragere a bunurilor altei persoane din buzunare și genți, în timp ce se afla în rutiera nr. 121, care se deplasa din direcția str. Ion Pelivan, mun. Chișinău, spre str. Meșterul Manole 2, mun. Chișinău, a sustras din geanta care aparținea și se afla în mînă la cet. Mîrzac Z., un portmoneu de culoare neagră la prețul de 50 lei, în care se aflau bani în sumă de 1000 lei, polița de asigurare medicală obligatorie și carnetul de pensionar, un card bancar „FinComBank”, 4 carduri bonus eliberate de magazinul „IMC Market”, un card de reducere eliberat de magazinul „Fidesco”, un card de reducere eliberat de magazinul „Linela”, un bonus card eliberat de magazinul „Metro” pe numele lui Mîrzac Z., dar care nu reprezintă valoare materială, după aceasta a coborît din mijlocul de transport public menționat, cu bunurile sustrase, cauzîndu-i părții vătămate o daună materială considerabilă în sumă totală de 1050 lei.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că în drept, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) CP, furt adică *sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile*.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în termenul și modul prevăzut de art. 401- 402 CPP, a fost atacată cu apel de către avocatul Palancica V. în numele inculpatului, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare în privința lui Lazu Vl., din motiv că ultimul nu este vinovat de comiterea infracțiunii imputate, iar învinuirea înaintată prin rechizitoriu și condamnarea de către instanța de judecată în baza art. 186 alin. (2) lit. d) CP, s-a întemeiat pe presupuneri și pe declarațiile părții vătămate.

Ulterior, în cadrul ședinței instanței de apel avocatul V. Palancica a solicitat modificarea cerințelor apelului înaintat, cu dispunerea casării sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri și încetarea procesului penal în privința lui Lazu Vl. pe motivul împăcării părților, invocând că inculpatul Lazu Vl. a încheiat cu partea vătămată un acord de împăcare, ultima neavînd careva pretenții de ordin material sau moral față de inculpat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2013, s-a dispus admiterea apelului avocatului V. Palancica în numele inculpatului Lazu Vl.,

s-a casat sentința Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 09 aprilie 2013, în latura penală și s-a pronunțat o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Lazu Vl. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 192 alin. (1) CP, la închisoare pe un termen de 1 (unu) an și 6 (șase) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

5. În argumentarea soluției adoptate, instanța a menționat că, instanța de fond, la adoptarea sentinței, incorect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și astfel, eronat a ajuns la concluzia că Lazu Vl. a comis infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. d) CP, întrucât Colegiul penal a conchis că probele administrate și cercetate în cadrul ședinței de judecată coroborează între ele și demonstrează, incontestabil, faptul că inculpatul Lazu Vl., a acționat în scopul sustragerii bunurilor altei persoane din geantă, cauzându-i părții vătămate Mîrzac Z. o daună materială în suma de 1050 lei, adică a comis infracțiunea de pungășie, prevăzută de art. 192 alin. (1) CP - și nu infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2), lit. d) CP - furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, cum a calificat aceste fapte instanța de fond.

Prin urmare, instanța de apel, analizând totalitatea de probe acumulate la caz și apreciindu-le prin prisma art. 101 CPP, din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și veridicității și toate probele din punct de vedere al coroborării lor, a constatat că inculpatul Lazu Vl. la data de 15.12.2012, aproximativ pe la ora 18.25, având intenție directă de sustragere a bunurilor altei persoane din buzunare și geanți, în timp ce se afla în rutiera nr. 121, care se deplasa din direcția str. Ion Pelivan, mun. Chișinău spre str. Meșterul Manole 2, mun. Chișinău, a sustras din geanta care aparținea și se afla în mână la cet. Mîrzac Z., un portmoneu de culoare neagră la prețul de 50 lei, în care se aflau bani în sumă de 1000 lei, polița de asigurare medicală obligatorie și carnetul de pensionar, un card bancar „FinComBank”, 4 carduri bonus eliberate de magazinul „IMC Market”, un card de reducere eliberat de magazinul „Fidesco”, un card de reducere eliberat de magazinul „Linela”, un bonus card eliberat de magazinul „Metrou” pe numele lui Mîrzac Z., dar care nu reprezintă valoare materială, după aceasta a coborât din mijlocul de transport public menționat, cu bunurile sustrase, cauzându-i părții vătămate o daună materială în sumă totală de 1050 lei.

Reieșind din fapta constatată, instanța de apel a menționat că, la judecarea cauzei s-a statuat cu certitudine că inculpatul a comis infracțiunea prevăzută de art. 192 alin. (1) CP, pungășia adică *acțiunea în scopul sustragerii bunurilor altei persoane din buzunare, geanți sau din alte obiecte prezente la persoană.*

În susținerea acestei poziții, instanța de apel a făcut referire la hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor nr. 23 din 28.06.2004, potrivit căreia prin pungășie, trebuie de înțeles acțiunea în scopul sustragerii pe ascuns, ce aparține unei alte persoane și se

află asupra acesteia (în buzunar, în geantă, poșetă, sacoșă sau alte obiecte prezente la victimă) ori în imediata sa apropiere (pe bancă, pe banchetă, pe tarabă, pe masă etc.), astfel încât să fie clară apartenența bunului persoanei respective, dacă fapta nu întrunește semnele unei alte infracțiuni.

Colegiul penal a mai reiterat că valoarea bunurilor sustrase ca semn calificativ al componenței de infracțiune, care prevede răspunderea pentru sustragere, se determină conform art. 126 CP, ținându-se cont de unitatea convențională de amendă stabilită de legislație la momentul săvârșirii infracțiunii.

În speță, Colegiul penal a constatat cu certitudine, că dauna cauzată de inculpatul Lazu Vl., părții vătămate Mîrzac Z., nu este considerabilă, luându-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, deoarece suma de 1050 lei, pentru partea vătămată Mîrzac Z., incontestabil, nu poate fi considerată daună considerabilă, dânsa fiind angajată în calitate de bucătar-șef la liceul moldo-turc „ORIZONT” din str. Ion Pelivan 13A, mun. Chișinău, având un salariu constant, fapt care și a dus la necesitatea recalificării acțiunilor inculpatului Lazu Vl. de la art. 186 alin.(2) lit. d) CP, la art. 192 alin.(1) CP.

De asemenea, Colegiul penal a considerat necesar de a recalifica acțiunile inculpatului Lazu Vl. de la art. 186 alin.(2) lit. d) CP, la art. 192 alin.(1) CP și din considerentul că, conform ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuț din 21.12.2012 (f. d. 25) lui Lazu Vl. i-a fost imputată comiterea infracțiunii de pungășie, iar în final conform ordonanței de punere sub învinuire din 15.02.2013 (f. d. 96) și a rechizitoriului (f. d. 107-109), dânsul a fost învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin.(2) lit. d) CP, nefiind totuși dată de către procuror o argumentare motivată privind necesitatea modificării actului de învinuire, care de altfel este și în contradicție cu prevederile art. 281 alin.(2) CPP.

Colegiul penal, la numirea felului și măsurii de pedeapsă a ținut cont de unele circumstanțe reale și personale, cum ar fi: caracterul și gradul de pericol social a infracțiunii săvârșite de inculpatul Lazu Vl., că a fost săvârșită intenționat, conform prevederilor art. 16 al CP se referă la infracțiuni ușoare, de personalitatea infractorului, cere este cu antecedente penale, fiind anterior condamnat de către Judecătoria Râșcani, mun. Chișinău la 21.12.2011 pe art. 186 alin.(2), lit. d) CP la pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 300 unități convenționale, însă în cazul dat Colegiul penal nu este în drept de a-i stabili pedeapsa inculpatului Lazu Vl. conform prevederilor legale privitor la recidivă, deoarece potrivit prevederilor art. 82 CP, considerând-o ca fiind săvârșită în stare de recidivă în scopul neînfruntării situației în propriul apel.

6. Acuzatorul de stat și avocatul V. Palancica în numele inculpatului Lazu Vl., au atacat decizia instanței de apel, în termenul prevăzut de art. 422 CPP, cu recursuri ordinare.

6.1 Procurorul, în recursul declarat, solicită casarea totală a deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2013, cu menținerea sentinței judecătorești Ciocana, mun. Chișinău din 09 aprilie 2013, în privința lui Lazu Vl. fără modificări, deoarece apelul avocatului a fost greșit admis.

În argumentarea recursului, recurentul invocă că instanța de apel a dat o apreciere eronată, formală și de ordin general a probelor și circumstanțelor cauzei, nefiind indicat în decizie nici un motiv plauzibil de ce în acțiunile inculpatului nu sunt prezente elementele infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) CP. Mai mult, nu este corectă nici soluția instanței privind recalificarea acțiunilor inculpatului din motiv că prejudiciu cauzat părții vătămate nu este considerabil, deoarece partea vătămată în ședința de judecată a instanței de fond a menționat că ea este pensionară, iar prejudiciul cauzat prin infracțiune este considerabil.

În drept, recursul procurorului este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) CPP.

6.2 În recursul ordinar declarat de avocatul Palancica V. în numele inculpatului Lazu Vl., se solicită admiterea recursului, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și adoptarea unei noi decizii de încetare a procesului penal în privința lui Lazu Vl., din motivul împăcării părților.

Avocatul menționează în cererea sa, că instanța de apel greșit a respins apelul declarat de dînsul, nu a cercetat și analizat sub toate aspectele și în mod obiectiv probele administrate. Starea de fapt reținută de instanța de apel a fost stabilită în mod eronat, ca urmare a aprecierii greșite și incomplete a probelor cercetate în cadrul cercetării judecătorești.

De asemenea, recurentul consideră că în baza probelor administrate de instanța de apel s-a constatat cu certitudine că inculpatul Lazu Vl. a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 192 alin. (1) CP, vina a recunoscut-o pe deplin și se căiește sincer de cele săvârșite, s-a împăcat cu partea vătămată, i-a restituit integral prejudiciu cauzat, iar partea vătămată careva pretenții la inculpat nu are, fiind acceptat acordul de împăcare. Din aceste considerente, apărarea consideră că instanța de apel urma să accepte acordul de împăcare a părților și să dispună încetarea procesului penal în privința lui Lazu Vl. în baza art. 192 alin. (1) CP.

În drept, recursul declarat de apărător este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 9) și 11) CPP.

7. Judecând recursurile ordinare, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia, că recursul procurorului urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea în vigoare a sentinței, iar recursul declarat de apărător urmează a fi respins, pentru următoarele considerente.

7.1 Cu privire la recursul declarat de procuror, Colegiul lărgit relevă că, potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) CPP, judecând recursul instanța este în

drept să admită recursul, cu casarea totală a hotărîrii atacate și să mențină hotărîrea primei instanțe, cînd apelul a fost greșit admis.

Or, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci cînd se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărîri ilegale.

Călăuzitoare în acest sens sunt și prevederile pct. 18 al Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 9 din 30.10.2009, cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală, în care se menționează că, instanța de recurs, la examinarea acestuia, verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și/sau material. Chestiunea dacă fapta este constatată conform legii este un temei de drept, deoarece privește încadrarea juridică dată faptei săvîrșite, astfel ea cade sub controlul instanței de recurs, pentru care fapta nu poate fi privită ca fiind stabilită atunci cînd se constată ilegalități.

Conform art. 384 alin. (3), 410 alin. (1), 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 CPP, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, iar rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției respective.

La caz, se constată că judecînd apelul, instanța de apel n-a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptînd o soluție greșită de condamnare a inculpatului Lazu Vl., în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 192 alin. (1) CP, care este necorespunzătoare cumulului de probe administrate și nemijlocit verificate în ședința de judecată a primei instanțe în condițiile art. 100 alin. (4) CPP și, just apreciate potrivit art. 101 CPP, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, în baza cărora instanța de fond, în condițiile legii, a stabilit cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, ajungînd legal la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului Lazu Vl., de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) CP.

Instanța de recurs, menționează că prima instanță, a constatat și a motivat argumentat că, partea acuzării a prezentat probe incontestabile în confirmarea vinovăției inculpatului în cele incriminate și, astfel, corect a concluzionat, că fapta imputată acestuia întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) CP și, întemeiat a pronunțat sentința de condamnare, referindu-se la probele invocate de procuror în sprijinul acuzării, care au constituit obiectul cercetării judecătorești și, în sensul art. 94 CPP, nu au fost contestate de către partea apărării în condițiile legii, la etapele respective ale procesului penal.

Astfel spus, argumentele instanței de apel, precum că instanța de fond nu a dat o apreciere corespunzătoare probelor verificate în ședința de judecată - sunt neîntemeiate, deoarece din materialele cauzei rezultă, că instanța de fond a examinat cauza sub toate aspectele complet și obiectiv cu expunerea argumentată asupra tuturor probelor administrate legal în cadrul urmăririi penale și, just, a apreciat că cumulul întregului probatoriu în cauză, dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate prin rechizitoriu.

Mai mult, Colegiul penal lărgit, consideră greșită concluzia instanței de apel, precum că acțiunile inculpatului nu cad sub incidența infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) CP și urmează a fi reîncadrate în baza art. 192 alin. (1) CP, din principalul considerent că dauna cauzată părții vătămate nu este una considerabilă.

Or, pornind de la dispoziția normei art. 186 CP, componența de infracțiune există în cazul când sunt sustrate pe ascuns bunurile altei persoane, costul cărora, la acel moment, depășește 25 de unități convenționale de amendă (sau 500 lei). Până la această mărime a daunei, în conformitate cu art. 18 Cod Contravențional, fapta constituie contravenție.

Conform dispoziției alin. (1) art. 192 CP, pungășia, ca infracțiune, conține în latura obiectivă tot acțiunea săvârșită în scopul sustragerii bunurilor altei persoane din buzunare, geți sau din alte obiecte prezente la persoană.

Diferența dintre infracțiunea de furt și pungășia prevăzută de alin.(1) este expres menționată în pct. 19 din Hotărârea explicativă a Plenului CSJ din 28.06.2004, nr. 23 - Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor // *Buletinul CSJ a RM 8/5, 2004, (la care s-a referit în decizia sa și instanța de apel)*, prin pungășie (art. 192 CP) trebuie de înțeles acțiunea în scopul sustragerii pe ascuns (în stații, în mijloacele de transport în comun, în piață, pe stradă, în magazine, restaurante, expoziții, în parcuri etc.) a unui bun (bani, titluri de valoare, bijuterii, obiecte prețioase etc.) ce aparține unei alte persoane și se află asupra acesteia (în buzunar, în geantă, poșetă, sacoșă sau alte obiecte prezente la victimă) ori în imediata sa apropiere (pe bancă, pe banchetă, pe tarabă, pe masă etc.), astfel încât să fie clară apartenența bunului persoanei respective, dacă fapta nu întrunește semnele unei alte infracțiuni.

În cazul sustragerii prin metoda pungășiei a banilor, bunurilor, cu cauzarea daunelor considerabile... faptele se vor califica conform art.186 CP.

Această explicație, în opinia Colegiului lărgit, observată și de către instanța de apel, care în decizia adoptată s-a referit la pct. 19 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție sus citate, însă nu a fost reținută la calificarea faptei inculpatului, fapt ce a dus la admiterea greșită a apelului și comiterea erorii de drept prescrise de pct. 12) alin. (1) art. 427 CPP.

În speța discutată, Colegiul lărgit constată că potrivit rechizitoriului Lazu Vl. a fost învinuit de furt, adică - *sustragerea bunurilor altei persoane din buzunare, geți*

sau alte obiecte prezente la persoană, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, infracțiune calificată în baza art. 186 alin. (2) lit. d) CP.

Valoarea bunurilor sustrase ca semn calificativ al componenței de infracțiune, care prevede răspunderea pentru sustragere, se determină conform art. 126 CP, ținându-se cont de unitatea convențională de amendă stabilită de legislație la momentul săvârșirii infracțiunii.

Mărimea prejudiciului cauzat prin sustragere se determină conform prețurilor libere de piață la momentul examinării cauzei. În lipsa datelor cu privire la prețul bunurilor sustrase, valoarea lor poate fi stabilită în baza raportului experților.

Potrivit art. 126 alin. (2) CP, caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate se stabilește luându-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei, iar în cazul prejudicierii drepturilor și intereselor ocrotite de lege – gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, Colegiul lărgit consideră că instanța de apel, discutând chestiunea de apreciere a daunei pentru partea vătămată, care este de o vîrstă înaintată și pensionară, dacă această sumă de 1050 lei constituie o daună considerabilă ori nu, trebuia să țină seama de prevederea alin. (2) din art.126 CP.

Din materialele cauzei, se reține că, potrivit procesului-verbal de înregistrare a plîngerii, partea vătămată Mîrzac Z. a declarat că prin sustragerea portmoneului, i s-a cauzat un prejudiciu material considerabil în sumă de 1050 lei. (f.d. 6)

Din declarațiile părții vătămate anexate la procesul-verbal al ședinței de judecată din 05 martie 2013, aceasta susține că este pensionară și prejudiciul cauzat pentru dînsa este considerabil. (f.d. 141-142)

Ulterior, în cadrul examinării cauzei în procedura de apel, se constată că partea vătămată nu a fost prezentă, fiind dispusă examinarea cauzei în privința lui Lazu Vl. în lipsa părții vătămate Mîrzac Z., deoarece ultima se afla peste hotarele țării și era în imposibilitate de a se prezenta la ședințele de judecată. Totodată, instanța de apel a dat citire declarațiilor făcute de partea vătămată, în instanța de fond, deci fiind confirmat că dauna pentru ea rămîne a fi considerabilă. Asupra acestor declarații a părții vătămate obiecții din partea celorlalți participanți nu au parvenit.

Astfel, Colegiul penal lărgit, specifică că, una din condițiile esențiale care trebuie întrunite pentru a fi în prezența componenței de infracțiune prevăzute de art. 192 alin.(1) CP, este faptul că prejudiciul cauzat prin infracțiune nu trebuie să fie de gradul celui considerabil pentru partea vătămată.

Însă, avînd în vedere că partea vătămată a menționat expres că prejudiciul în valoare de 1050 lei, cauzat acesteia prin infracțiunea săvîrșită de inculpatul Lazu Vl., este unul considerabil, instanța de apel neîntemeiat a apreciat dauna cauzată ca una neesențială, neconsiderabilă. Împrejurarea că partea vătămată Mîrzac Z., era angajată

în calitate de bucătar-șef la liceul moldo-turc „ORIZONT” din str. Ion Pelivan 13A, mun. Chișinău și avea un salariu constant, reținută de instanță ca temei de recalificare a acțiunilor inculpatului Lazu Vl. de la art. 186 alin.(2) lit. d) CP, la art. 192 alin.(1) CP, în situația când aceasta nu a fost audiată în ședință asupra acestor noi împrejurări, nu se cunoștea mărimea acestui salariu, nu s-au verificat celelalte criterii prevăzute de alin. (2) art.126 CP, recalificarea acțiunilor s-a făcut vădit greșit.

Reieșind din criteriile de apreciere a caracterului considerabil sau esențial al daunei cauzate prin infracțiune expuse mai sus, raportate la circumstanțele concrete ale cazului avut spre judecare, anume că: - valoarea totală a prejudiciului cauzat prin infracțiune părții vătămate constituie 1050 lei, partea vătămată indicând atît în plîngerea scrisă personal la 15.12.2012, cît și ulterior în ședința de judecată cu concretizarea că acesta ar constitui pentru ea un prejudiciu material considerabil, așa cum este pensionară, instanța de fond corect a constatat prezența calificativului respectiv în cazul dat.

Or, în contextul celor expuse, Colegiul lărgit constată că prima instanță corect a statuat că, *inculpatul Lazu Vl., la data de 15.12.2012, aproximativ pe la ora 18.25, avînd intenție directă de sustragere a bunurilor altei persoane din buzunare și geanți, în timp ce se afla în rutiera nr. 121, care se deplasa din direcția str. Ion Pelivan, mun. Chișinău spre str. Meșterul Manole, 2, mun. Chișinău, a sustras din geanta care aparținea și se afla în mîină la cet. Mîrzac Z., un portmoneu de culoare neagră la prețul de 50 lei, în care se aflau bani în sumă de 1000 lei, polița de asigurare medicală obligatorie și carnetul de pensionar, un card bancar „FinComBank”, 4 carduri bonus eliberate de magazinul „IMC Market”, un card de reducere eliberat de magazinul „Fidesco”, un card de reducere eliberat de magazinul „Linela”, un bonus card eliberat de magazinul „Metrou” pe numele lui Mîrzac Z., dar care nu reprezintă valoare materială, cauzîndu-i părții vătămate o daună materială considerabilă în sumă totală de 1050 lei, iar pe baza stării de fapt expuse mai sus, în drept, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) CP, furt adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

Suplimentar la aceste argumente, Colegiul penal consideră că sentința primei instanțe necesită a fi menținută, avînd în vedere că, la judecarea cauzei în fond au fost apreciate la justa valoare toate probele administrate, care fiind supuse unei cercetări nemijlocite și minuțioase, întemeiat au permis concluzionarea asupra existenței în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) CP, adică *sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile*, și anume, la baza sentinței au fost puse următoarele probe:

- declarațiile părții vătămate Mîrzac Z.,

- ordonanța de începere a urmăririi penale din 17.12.2012 în baza art. 192 alin. 1 CP al RM (f.d. 1);

- informația Serviciului „902” nr. 13686 din 15.12.2012 și procesul-verbal de înregistrare a plîngerii părții vătămate, Mîrzac Z., precum că la 15.12.2012, ora 18.25, aflîndu-se în rutiera nr. 121, i-a fost sustras portmoneul la prețul de 50 lei, în care se aflau bani în sumă de 1000 lei, polița de asigurare medicală obligatorie și carnetul de pensionar, un card bancar „FinComBank”, 4 carduri bonus de la magazinul „IMC Market”, un card de reducere de la magazinul „Fidesco”, un card de reducere de la magazinul „Linella”, un bonus card de la magazinul „Metro” (f.d. 5-6);

- ordonanța de ridicare din 15.12.2012, prin care se confirmă că de la cet. Mîrzac Z. au fost ridicate: un portmoneu de culoare neagră, 4 bonus cîrduri de la magazinul „IMC Market”, un bonus card de la magazinul „Fidesco”, un card de reducere de la magazinul „Linella”, un bonus card de la magazinul „Metro”, un card bancar de la BC „FinComBank” cu nr.4329270300824393 pe numele cet. Mîrzac Z. (f.d. 11);

- ordonanța de ridicare din 27.12.2012, prin care se confirmă că de la cet. Mîrzac Z. au fost ridicate: o poliță de asigurare obligatorie de asistență medicală pe numele cet. Mîrzac Z., legitimația de pensionar cu s/n CN 157245 pe numele cet. Mîrzac Z. (f.d.14);

- procesul-verbal de examinare a obiectului, planșa fotografică și ordonanța de recunoaștere și anexare a corpurilor delictive din 27.12.2012, potrivit căroră a fost cercetat portmoneul și actele sustrase, fiind recunoscute drept corpuri delictive, cu transmiterea spre păstrare părții vătămate (f.d.17-19); -

- procesul-verbal de recunoaștere a persoanei cu foto-tabelul anexat din 21.12.2012, prin care se confirmă că partea vătămată Mîrzac Z. 1-a recunoscut pe Lazu V. ca persoana care i-a sustras portmoneul la data de 15.12.2012 (f.d.21-22);

- procesul-verbal de confruntare din 22.12.2012, prin care se confirmă că partea vătămată, Mîrzac Z., 1-a recunoscut pe inculpatul, Lazu V., după înfățișare, corpolență, voce (f.d.30-32);

- CD-R de 700 MB, cu înregistrările convorbirilor telefonice la numărul de telefon 078457560 și procesul-verbal de examinare a obiectului din 29.01.2013, prin care se confirmă că de la data de 20.12.2012, ora 10.38, pînă la 22.12.2012, ora 23.54, cartela SIM nr.078457560 se afla în telefonul mobil cu IMEI-ul 353582006750070, care aparținea cet. Lazu VI. și la data de 15.12.2012, ora 17.59, acesta se afla în celula nr.2292 „CORHE 2”, Poșta Veche, mun. Chișinău, iar în perioada de timp de la ora 17.59.46 pînă la 19.27.11, nu a apelat și nici nu a primit nici un apel telefonic (f.d.86).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază ca fiind corectă situația de fapt, stabilită de către instanța de fond, precum și, calificarea infracțiunii reținute în sarcina inculpatului, după semnele componentei infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) CP.

În atare circumstanțe, se reține că instanța de apel greșit și-a motivat soluția de recalificarea a acțiunilor inculpatului, odată cu admiterea apelului inculpatului, prin ce

a comis eroarea de drept prevăzută de art.427 alin.(1) pct.12) CPP, eroare care poate fi corectată de instanța de recurs în temeiul art.435 alin.(1) pct.2) lit. a) CPP.

7.2 Cu referire la recursul declarat de avocatul Palancica V. în numele inculpatului Lazu VI., instanța de recurs a statuat următoarele.

Din textul recursului declarat, se conchide că recurentul își fundamentează, în drept, recursul pe temeiurile prescrise de pct. 6), 9) și 11) din alin. (1) al art. 427 CPP.

Potrivit textului legii procesual-penale menționate, constituie eroare de drept prescrisă de pct. 6), cazul când instanța de apel, la judecarea cauzei nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Pct. 9) din alin. (1) al art. 427 CPP, stipulează că, hotărîrea instanței de apel este pasibilă casării dacă, inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală și eroarea de drept care se conține în pct. 11) din alin. (1) al art. 427 CPP, prevede că, persoana condamnată a fost judecată anterior în mod definitiv pentru aceeași faptă sau există o cauză de înlăturare a răspunderii penale, sau aplicarea pedepsei a fost înlăturată de o nouă lege sau anulată de un act de amnistie, a intervenit decesul inculpatului ori a intervenit împăcarea părților în cazul prevăzut de lege.

Însă, reieșind din circumstanțele expuse în pct. 7.1 din prezenta decizie, Colegiul lărgit reiterează că, în speța discutată, s-a constatat cu certitudine, că instanța de apel, la judecarea cauzei, a admis eroarea de drept prevăzută de pct. 12) din alin. (1) al art. 427 CPP, iar recursul înaintat de avocat urmează a fi respins, ca inadmisibil, deoarece recurentul în argumentarea celor invocate, menționează că în baza probelor administrate de instanța de apel s-a constatat cu certitudine că inculpatul Lazu VI. a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 192 alin. (1) CP, vina acestuia a fost recunoscută pe deplin, dînsul se căiește sincer de cele săvârșite, s-a împăcat cu partea vătămată, i-a restituit integral prejudiciu cauzat, iar partea vătămată careva pretenții la inculpat nu are, fiind acceptat acordul de împăcare. Din aceste considerente, apărarea consideră că instanța de apel urma să accepte acordul de împăcare a părților și să dispună încetarea procesului penal în privința lui Lazu VI. în baza art. 192 alin. (1) CP.

Așadar, cu privire la încadrarea juridică corectă a faptelor săvârșite de inculpatul Lazu VI., Colegiul lărgit s-a expus detaliat în pct. 7.1 din prezenta decizie, iar expunerea repetată a aceluiași motive nu este necesară.

În continuare, referitor la principalul argument al recursului declarat de avocat, care constă în faptul că, avînd în vedere acordul de împăcare a părților, instanța de apel urma să dispună încetarea procesului penal în privința lui Lazu VI. în baza art. 192 alin. (1) CP, în temeiul art. 109 CP, Colegiul lărgit menționează următoarele.

Potrivit dispoziției art. 109 CP, *împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, iar în cazul minorilor, și*

pentru o infracțiune gravă, infracțiuni prevăzute la capitolele II–VI din Partea specială, precum și în cazurile prevăzute de procedura penală.

Din lectura textului art.109 CP, observăm că într-un proces penal, pornit în cazul săvârșirii infracțiunilor prevăzute de această normă, împăcarea produce efecte juridice din momentul pornirii urmăririi penale și pînă la retragerea completului de judecată pentru deliberare.

Retragerea completului de judecată pentru deliberare are loc atunci cînd instanța de fond se înlătură în deliberare pentru a pronunța sentința, la fel, și atunci cînd instanțele de apel ori de recurs, se retrag în deliberare pentru pronunțarea deciziei asupra apelului, după caz asupra recursului declarat împotriva deciziei instanței de apel.

La caz, se constată că acordul de împăcare dintre inculpatul Lazu Vl. Și partea vătămată Mîrzac Z., a fost încheiat la etapa judecării apelului declarat de avocat în numele inculpatului, deși la urmărirea penală ori la judecarea cauzei de către instanța de fond, chestiunea împăcării nu s-a invocat de careva dintre părți.

Astfel, prin reglementarea în art. 109 CP, a momentului pînă cînd poate avea loc împăcarea părților, considerăm că legiuitorul a avut în vedere cazul cînd cauza se judecă de către instanța de fond, cînd completul s-a retras pentru deliberare cu adoptarea sentinței respective. Acest înțeles al legii rezultă din construcția și plasamentul procedurilor ce le parcurge cauza penală pusă pe rol.

Conform Codului de procedură penală titlul II, capitolul III, intitulat “*Judecata*”, reglementează judecarea cauzei penale în prima instanță, procedură, care este descrisă în amănunte în patru secțiuni. Secțiunea a 4-a este dedicată anume unei faze speciale a procedurii de judecare - “*Deliberarea și adoptarea sentinței*”.

Prin urmare, pînă la acest moment părțile se pot împăca în cazul infracțiunilor prevăzute de alin. (1) art. 109 CP, cu excepția celor prevăzute de alin.(1) art. 276 CPP. Imposibilitatea de a admite împăcarea părților la următoarele căi a procesului penal, căile ordinare de atac – apelul și recursul, rezultă din prevederile art.230 CPP, care stipulează în alin. (2) că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Fazele următoare a judecării cauzei sînt căi de verificare a temeiniciei și legalității hotărîrii judecătorești, inclusiv și în partea aplicării procedurii împăcării părților, potrivit legii materiale și procesual penale.

În consecință, se conchide că, nu cade sub incidența erorii de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 11) CPP – temeiul de declarare a recursului ordinar invocat de apărător, cu privire la eroarea comisă de instanța de apel, în ipoteza în care instanța nu a dispus încetarea procesului penal în privința lui Lazu Vl., din motivul împăcării părților, întrucît institutul împăcării reglementat de art. 109 CP, nu poate fi aplicat la

etapa judecării apelului, iar instanța de apel, corect nu a acceptat acordul de împăcare a părților.

8. Din considerentele relevate, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, în conformitate cu art. 434, art.435 alin. (1) pct. 1) și 2) lit. a) Cod de procedură penală,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul procuraturii de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vitalie Călugăreanu, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2013, în cauza penală privindu-l pe Lazu Vladimir Boris, cu menținerea sentinței Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 09.04.2013, conform căreia Lazu Vladimir a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. d) CP, la 3 (trei) ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis.

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de avocatul Victor Palancica în numele inculpatului Lazu Vladimir.

Decizia este irevocabilă, pronunțată în ședință publică la data de 11.02.2014.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Ion Arhiliuc

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Andrei Harghel